

De tijd vliegt

(1) Honderd jaar geleden landde het eerste vliegtuig op een moerassig stuk grond in de polder. Luchthaven Schiphol verwelkomt nu bijna 60 miljoen passagiers per jaar.

(2) Het begon heel bescheiden, op een weiland in de Haarlemmermeerpolder. Vier barakken stonden op een moerassig veld. Op 19 september 1916 landde naast die vier gebouwtjes een tweedekker van het Nederlandse leger. Op dat moment werd luchthaven Schiphol geboren. “Schiphol was aanvankelijk een militair vliegveld”, weet Johan van Tuyl. Hij werkte van 1959 tot eind 1988 op de luchthaven. “Pas in 1920 landde er de eerste commerciële vlucht van de KLM. In dat jaar stonden er zes barakken en daarvan mocht de KLM er een huren!”

(3) Van Tuyl (72) werkte op het oude Schiphol, bij de passagiersadministratie van de KLM. “Heerlijk sfeertje hing daar, op Schiphol-Oost. Iedereen kende iedereen. Je kwam elkaar tegen tussen de middag tijdens het wandelen en bij de paar winkeltjes die er toen waren, zoals het souvenirwinkeltje, het sigarenzaakje en bij Moe Patat. En je liep toen nog zó het platform op! Ik weet nog goed dat The Beatles aankwamen met de SAS in 1964. Ik stond onderaan de trap, geweldig was dat.”

(4) Het handjevol barakken groeide uit tot een complete stad. Een internationaal knooppunt van vliegverkeer met miljoenen passagiers die maandelijks aankomen, vertrekken en een tussenstop maken. Een luchthaven met zes landingsbanen, honderden winkels en tientallen gates. Revolutionair waren eind jaren 60 de ‘slurven’ die vliegtuigen met de luchthaven verbonden. Die aviobruggen vervingen de trappen die nog altijd wereldwijd op landingsbanen worden uitgekapt. “Onze aviobruggen waren een nieuw fenomeen”, vertelt Ad Jan Altevogt (68) die tussen 1965 en 2009 diverse functies had op Schiphol. “Uit de hele wereld kwam men kijken. Passagiers hoefden niet meer te lopen naar hun toestel of met de bus gebracht te worden. Van dat oude Schiphol herinner ik mij dat soms de Schipholweg afgesloten werd als er grotere vliegtuigen binnenkwamen. Die kwamen heel laag over omdat de landingsbaan te kort was. De Tupolev¹⁾ moest af en toe zelfs de remparachutes gebruiken.”

(5) De slurven zijn nu overal te vinden. Uniek is wel dat zo'n groot vliegveld nog steeds uit één terminal bestaat. Dat heeft de luchthaven te danken aan de vooruitziende blik van vlieger en havenmeester Jan Dellaert. "Onder zijn leiding werd na de Tweede Wereldoorlog een ontwerp gemaakt voor de wederopbouw. Schiphol lag toen helemaal in puin", zegt Ruud Wever (67), die van 1978 tot 2006 op Schiphol werkte. Hij was persvoorlichter en werkte mee aan de tentoonstelling over 100 jaar Schiphol. "Dat plan bevatte één centraal stationsgebouw waar het banenstelsel als een kompasroos omheen ligt. Bij elke windrichting kan er worden gestart en geland tegen de wind in." Uitbreiden kan door deze ingenieuze opzet nog steeds. En dat gebeurt. Wever: "De heimachines zijn nooit weggeweest."

*naar een artikel van Xandra van Baarle,
&Magazine, 17 september 2016*

noot 1 Met de Tupolev wordt een vliegtuig van de Russische vliegtuigfabrikant Tupolev bedoeld.

- 1p 16 Een tekst kan op verschillende manieren worden ingeleid.
→ Welke **twee** manieren gebruikt de schrijver in alinea 1 en 2 om de tekst in te leiden?
Schrijf in de uitwerkbijlage alleen de letters op.
De schrijver
- a geeft de aanleiding voor het schrijven van de tekst.
 - b geeft vooraf een samenvatting van de rest van de tekst.
 - c geeft haar eigen mening over het onderwerp.
 - d introduceert een deskundige.
 - e stelt een voor de tekst belangrijke vraag.
- 1p 17 In alinea 1 staat dat op Schiphol 100 jaar geleden het eerste vliegtuig landde en dat er nu bijna 60 miljoen passagiers komen.
Hoe sluit alinea 2 hierop aan?
Alinea 2 gaat over
- A de beginjaren van Schiphol.
 - B de ontwikkeling van Schiphol tot militaire luchthaven.
 - C de verschillende passagiers die op Schiphol landen.
 - D de werkzaamheden van een oud-medewerker van Schiphol.
- 1p 18 In alinea 3 beschrijft Van Tuyl de sfeer op het oude Schiphol.
Hoe kijkt Van Tuyl terug op deze tijd?
- A Hij denkt met veel plezier terug aan die tijd.
 - B Hij is van mening dat vroeger alles veel beter was.
 - C Hij vindt dat je toen meer tijd had voor leuke dingen tijdens het werk.
 - D Hij zou niet meer kunnen werken op zo'n kleine luchthaven.
- 1p 19 Welk tussenkopje past het best bij de inhoud van alinea 4?
- A De functie van Schiphol
 - B De groei van Schiphol
 - C De verbouwing van Schiphol
 - D De voorzieningen op Schiphol
- 1p 20 In alinea 5 staat "Dat plan bevatte één centraal stationsgebouw waar het banenstelsel als een kompasroos omheen ligt."
Welk plan wordt bedoeld?
het plan voor
- A de tentoonstelling over Schiphol
 - B de wederopbouw van Schiphol
 - C het gebruik van slurven op Schiphol
- 1p 21 Wat concludeert Ruud Wever in de laatste alinea?
- A De groei van Schiphol zal ook in de toekomst doorgaan.
 - B Luchthaven Schiphol kan op deze plaats niet meer groter worden.
 - C Om te groeien moet Schiphol ingewikkelde machines gebruiken.
 - D Op luchthaven Schiphol kun je altijd werkluï en machines vinden.

- 1p 22 Wat is de belangrijkste bedoeling van de schrijver van deze tekst?
De schrijver wil de lezer
- A amuseren met een verhaal over de gezelligheid die werknemers op Schiphol hebben ervaren.
 - B informeren over de ontwikkelingen van Schiphol door de jaren heen.
 - C overhalen om in de toekomst meer gebruik te maken van de luchthaven Schiphol.
 - D waarschuwen voor de gevolgen van de vele uitbreidingen van Schiphol.